

Čís. 7844.

Bylo-li v podmínkách o prodeji dříví ustanoveno, že »kupitel jest povinen ze svého zaplatiti všechny z prodeje dříví vzešlé veřejné dávky, zejména kolky a poplatky, jež by byly vyměřeny následkem případného předložení závěrečného listu u soudu«, vztahuje se povinnost kupitele i na zaplacení poplatku vyměřeného na základě přípisu prodávatele a listinného osvědčení kupitele o přijetí dodávky.

Z dopisu, jímž osvědčena koupě a jehož bylo použito u Státního pozemkového úřadu, dlužno vyměřiti poplatek podle saz. pol. 49.

(Rozh. ze dne 3. března 1928, Rv I 365/27.)

Žalovaná firma koupila od žalujícího majitele velkostatku 12.000 m³ dřeva. Úmluva obsahovala v § 17 toto: »Kupující jest povinen veškeré z prodeje dříví plynoucí veřejné dávky, zejména kolky a poplatky, které následkem event. předložení závěrečného listu u soudu by byly vyměřeny, ze svého nésti.« Žalobci byl z kupní smlouvy předepsán poplatek 21.000 Kč, jež hotově zaplatil a ježto se žalovaná zdráhala mu jej zaplatiti, žaloval ji o 21.000 Kč. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jde o sporný poplatek předepsaný platebním rozkazem okresního finančního ředitelství ze dne 18. března 1925, lit. C orig. Podle tohoto platebního rozkazu byl poplatek předepsán dle přípisu lesního úřadu ze dne 16. února 1925 a podle listinného osvědčení o přijetí dodávky z 30. listopadu 1922. Jelikož žalovaný popírá, že tento předpis stal se po právu, dlužno především přezkoumati důvodnost této námitky. Dle zjištění soudu první stolice bylo předmětem sporného předpisu řečené listinné osvědčení o přijetí dodávky z 30. listopadu 1922. Tímto osvědčením je dopis zaslaný žalovaným vrchnímu lesnímu úřadu, a, ježto není sporu o tom, že žalovaný jest obchodníkem, je tento jeho dopis podle § 9 zákona z 29. února 1864, čís. 20 ř. zák. podmíněně poplatku prostý. Povinnost poplatková nastává v případech naznačených v odstavci 3 právě zmíněného § 9, pokud se týče v § 8 cis. nař. ze dne 26. prosince 1897, čís. 305 ř. zák., Podle těchto zákonů ustanovení podléhá tento dopis poplatku, bylo-li ho použito u soudu neb u jiného úřadu. Bylo-li ho použito u soudu, platí se poplatek podle § 8 cis. nař. ze dne 26. prosince 1897, čís. 305 ř. zák., kdežto při jeho použití u jiného úřadu dlužno rozeznávati, zda ho bylo použito v případě saz. pol. 44 q) a r), pokud se týče saz. pol. 102 d) a e) popl. zák. či v jiném případě. V oněch případech se neplatí žádný poplatek, kdežto v »jiných případech« nutno zapraviti poplatek odpovídající dotyčné listině, pokud se týče dotyčnému právnímu jednání. V souzeném případě sešlo z podmíněné nepoplatnosti dopisu proto, že ho bylo použito u Státního pozemkového úřadu. Nebylo tedy dopisu toho použito ani u soudu, ani způsobem naznačeným v saz. pol. 44 q) a r), pokud se týče saz. pol. 102 d) a e) popl. zák. Důsledkem toho vyměřily finanční úřady z dopisu toho právem poplatek podle saz. pol. 49

popl. zák. proto, že šlo o osvědčení koupě. Potud nesouhlasí tudíž odvolací soud s právním názorem prvního soudu, že »předpis dotyčného poplatku není úplně jasný, ano správnost předepsání jeho lze podle § 9 zák. z 29. února 1864 čís. 20 ř. zák. vzíti v pochybnost« — z jakého důvodu, první soud nepraví. Další otázkou této pře jest, má-li žalobce nárok na náhradu zaplaceného poplatku. A tu jde jediné o výklad § 17 všeob. prodejních podmínek. Otázku tuto po názoru soudu odvolacího rozřešil procesní soud správně, zejména i potud, že žalobce nese podle § 915 obč. zák. následky své vlastní stylisace tohoto § 17. Právem namítá žalovaný, že, kdyby byl chtěl § 17 stanoviti bezpodmínečnou povinnost kupujícího platiti všechny kolky a poplatky, ať jsou vyměřeny z jakéhokoli důvodu, byl by nynější jeho doslov zbytečný a byla by stačila věta »veškeré z prodeje dříví plynoucí dávky veřejné«. A právě skutečnost, že doslov podmínek v § 17 předepisuje náhradu těch veřejných dávek, zejména kolků a poplatků, které by byly předepsány následkem případného předložení uzávěrného listu u s o u d u, dává tomuto ustanovení ráz ustanovení vyjimečného, které podle všeobecných právních pravidel nelze vykládati extensivně. Neboť tak jako s prodejem dříví jsou nutně spojeny veřejné dávky vůbec, tak při povaze každého obchodního jednání dlužno také počítati s tím, že bude předmětem jednání soudního, zvláště rozepře, a proto myšleno na poplatky pak ze smlouvy vyměřené. Jisto je, že jenom soudní použití smlouvy je v úvahu vzato, a poněvadž tu nešlo o soudní použití, nýbrž o použití dopisu A u Státního pozemkového úřadu, není žalovaný povinen vyměřený poplatek nésti ze svého, pokud se týče jej žalobci nahraditi. Bezdůvodným jest však též nárok žalobcův na náhradu polovice zažalované částky, pokud jej žalobce založil na předpisu § 896 obč. zák. a na skutečnostech, že poplatek byl vyměřen oběma stranám sporu k placení rukou společnou a nedílnou, že jej žalobce celý sám zaplatil, a že žalovaný tento postižní nárok žalobcův uznal. Žalovaný však jen namítá, že by z důvodu postihu mohl žalobce požadovati nejvýše polovici, což přece není uznáním nároku. Pak ale namítá žalovaný dále, že mu platební rozkaz, o který tu jde, nebyl ani vůbec doručen, což bylo pak také zjištěno ze spisů okres. finanč. ředitelství v Plzni. Důsledkem toho solidární závazek obou stran ani nevzešel, neboť podle § 60 popl. zák. povinnost poplatek platiti vzniká teprve doručením platebního rozkazu. Pak ale tu není ani postihu, který podle § 896 obč. zák. solidární závazek předpokládá.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání, pokud vytýká odvolacímu rozsudku nesprávné právní posouzení věci, neize odepřiti oprávnění. Žalobce se domáhá na žalované zaplacení poplatku 21.600 Kč, který byl okresním finančním ředitelstvím dle platebního rozkazu ze dne 18. března 1925 předepsán žalované firmě ku placení nerozdílnou rukou podle §§ 64 a 68 popl. zák. se správou

panství z kupu 12.000 m³ kmenového dříví žalovanou ze žalobcova panství na základě přípisu lesního úřadu ze dne 12. února 1925 a listinného osvědčení žalované o přijetí dodávky z 30. listopadu 1922 a který, jak nesporno, žalobce zaplatil. Nárok svůj opírá žalobce o § 17 všeob. prodejných podmínek, které žalovaná firma vzala svým podpisem na vědomí a na jejichž podkladě byl dle přípisu ze dne 30. listopadu 1922 přil. A orig. kup ujednan. Jde tudíž především o výklad § 17 všeob. podm., který v původním německém textu zní takto: »Der Käufer ist verpflichtet alle aus dem Holzverkauf auflaufenden öffentlichen Abgaben, insbesondere Stempel und Gebühren, welche infolge eventueller Vorlage des Schlussbriefes bei Gericht bemessen werden sollten, aus Eigenem zu tragen.« Nižší soudy vykládají toto ustanovení v ten smysl, že jest žalovaná firma povinna nésti jen a výhradně ony veřejné dávky, zejména kolky a poplatky, které by byly vyměřeny následkem předložení závěrečného listu u soudu, pokud se týče přičítají nejasnost doslovu § 17 podm. podle § 915 obč. zák. na vrub žalobcův. Než dovolací soud nepokládá doslov tohoto předpisu všeobecných podmínek za nejasný a nemůže se ani ztotožnit s výkladem, který mu přikládají nižší stolice. Podle první věty § 17 všeob. podmínek jest kupitel povinen zaplatiti všechny veřejné dávky, které vyplynou z prodeje dříví. Z toho jest patrné, že veřejné dávky všeho druhu vyměřené z podnětu jakéhokoliv, jen když jsou v souvislosti s prodejem dřeva, připadají k tíži kupiteli. Druhá věta (počínajíc slovem »insbesondere«) vytyčuje příkladmo (»insbesondere«) určitý druh veřejných dávek (kolky a poplatky), které sice spadají již pod pojem »všech veřejných dávek« věty první, ale nevyskytují se vždy a pravidelně, nýbrž mohou býti vyvolány předložením závěrečného listu u soudu. Význam této druhé věty jest tedy jen ten, by bylo zdůrazněno, že i takovéto mimořádné dávky má nésti kupitel, poněvadž by mohly vzejíti pochybnosti, zda lze pokládati i tyto dávky za takové, které plynou bezprostředně z prodeje dříví. Každý jiný výklad byl by nepřirozený a násilný. Byla by tedy žalovaná firma zásadně povinna zaplatiti také poplatek, o němž jde. A tu nutno se obíratí další námitkou žalovaného, že byl poplatek vyměřen neprávem, protizákonně, a že žalobce zavinil, že poplatek musí býti přes to zapraven, poněvadž nejen sám nepodal včas proti platebnímu rozkazu stížnost, ale nezpravil ani o něm žalovanou, takže ani ona nemohla se brániti. Než již dovolací soud správně vyložil, že finanční úřad vyměřil z dopisu ze dne 30. listopadu 1922 přil. A právem poplatek dle sazební položky 49 popl. zák. proto, že šlo o osvědčení koupě, ke kterémuž právnímu názoru se připojuje i soud dovolací a stačí v tom směru poukázati k výstižným důvodům napadeného rozsudku. Je-li tomu tak, nemůže žalovaná z nepodání stížnosti žalobcem, pokud se týče z okolnosti, že ji žalobce o platebním rozkazu neuvědomil, nic pro sebe vytěžiti. Nižší soudy vzhledem k svému odchýlnému právnímu názoru co do výkladu § 17 všeob. podmínek nezabývaly se však námitkou započtení, kterou žalovaná firma uplatnila vzájemnou pohledávku 200.000 Kč z náhrady škody, způsobené dodáním zboží protismluvně jakosti.